

31991L0495

L 268/41

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

24.9.1991

NÕUKOGU DIREKTIIV,**27. november 1990,****mis käsitleb küülikuliha ja tehistingimustes peetavate ulukite liha tootmist ja turuleviimist mõjutavate terviseohutuse ja loomatervishoiu probleeme**

(91/495/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 43,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽³⁾

ning arvestades, et:

küülikuliha ja tehistingimustes peetavate ulukite liha sisaldub asutamislepingu II lisas esitatud toodete nimekirjas; küülikute ja ulukite pidamine on hõlmatud põllumajandussektoris ning kujutab endast ühte sisetulekuallikat osale põllumajandusega tegelevast elanikkonnast;

kõnealuse sektori ratsionaalse arengu tagamiseks ja tootlikkuse parandamiseks on vaja sätestada ühenduse tasemel eeskirjad, mis käsitlevad küülikuliha ja tehistingimustes peetavate ulukite liha tootmist ja turuleviimist mõjutavate terviseohutuse ja loomatervishoiu probleeme;

loomatervishoiu ja terviseohutuse tingimuste erinevused liikmesriigiti tuleks kõrvaldada, et soodustada ühendusesisest kaubandust küülikuliha ja tehistingimustes peetavate ulukite lihaga, pidades silmas siseturu väljakujundamist;

koduloomadele ja inimestele edasikanduvad haigused võivad levida küülikuliha ja tehistingimustes peetavate ulukite liha kaudu; seepärast on vaja kehtestada eeskirjad, et võimaldada vastavate riskide kontrollimist;

nimetatud liha peab käitlema heades hügieenitingimustes, et vältida toidu kaudu saadavaid nakkushaigusi ja mürgistusi;

nõukogu 21. detsembri 1982. aasta direktiivis 82/894/EMÜ (ühendusesisese loomahaigustest teatamise kohta), ⁽⁴⁾ viimati muudetud direktiiviga 89/162/EMÜ, ⁽⁵⁾ sätestatakse tingimused teavitamiseks loomahaigustest ühenduses; seepärast on asjakohane saada tehistingimustes peetavaid ulukeid mõjutavate teatavate nakkushaiguste kohta sama teavet nagu teiste koduloomade kohta;

nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiivis 64/433/EMÜ (ühendusesisest värsket liha kaubastamist mõjutavate tervishoiuprobleemide kohta), ⁽⁶⁾ viimati muudetud direktiiviga 89/662/EMÜ, ⁽⁷⁾ ja nõukogu 15. veebruari 1971. aasta direktiivis 71/118/EMÜ (värsket linnuliha kaubastamist mõjutavate tervishoiuprobleemide kohta), ⁽⁸⁾ viimati muudetud direktiiviga 90/539/EMÜ, ⁽⁹⁾ sätestatakse tervishoiutingimused värsket liha ja värsket linnuliha; tehistingimustes peetavad metsloomad, keda kasutatakse ulukite tootmiseks, on sarnased tehistingimustes peetavatele imetajatele ja tehistingimustes peetavatele lindudele; seepärast on asjakohane laiendada tehistingimustes peetavate ulukite lihale, võttes arvesse teatavaid konkreetseid 'asjaolusid, tervishoiueeskirju, mida juba kohaldatakse värsket liha ja linnuliha kaubastamisele;

otstarbekas on sätestada erandid küülikuliha ja tehistingimustes peetavate ulukite liha väikestele kogustele, mida kasutatakse kohalikus kaubanduses;

sihtliikmesriigi poolt teostatava kontrolli organiseerimise ja järelemeetmete ning rakendatavate kaitsemeetmete osas tuleks teha viide üldeeskirjadele, mis on sätestatud nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiivis 90/425/EMÜ (milles käsitletakse ühendusesisese kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturu väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrolle) ⁽¹⁰⁾;

komisjonile tuleks teha ülesandeks võtta käesoleva direktiivi rakendusmeetmed, selleks tuleks sätestada kord, mis tagab komisjoni ja liikmesriikide tiheda ja tõhusa koostöö alalises veterinaar-komitees,

⁽¹⁾ EÜT C 327, 30.12.1989, lk 40.⁽²⁾ EÜT C 260, 15.10.1990, lk 154.⁽³⁾ EÜT C 124, 21.5.1990, lk 7.⁽⁴⁾ EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58.⁽⁵⁾ EÜT L 61, 4.3.1989, lk 48.⁽⁶⁾ EÜT L 121, 29.7.1964, lk 2012/64.⁽⁷⁾ EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13.⁽⁸⁾ EÜT L 55, 8.3.1971, lk 23.⁽⁹⁾ EÜT L 303, 31.10.1990, lk 6.⁽¹⁰⁾ EÜT L 224, 18.9.1990, lk 29.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Käesolevas direktiivis on sätestatud nõuded, mis käsitlevad küülikuliha ja tehistingimustes peetavate ulukite liha tootmist ja turuleviimist mõjutavate terviseohutuse ja loomatervishoiu probleemide.

Artikkel 2

Käesolevas direktiivis kasutatakse direktiivi 64/433/EMÜ artiklis 2 ja direktiivi 71/118/EMÜ artiklis 2 esitatud mõisteid.

Kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

1. *küülikuliha* — koduküüliku kõik osad, mis on kõlblikud inimeste toiduks;
2. *tehistingimustes peetavate ulukite liha* — vangistuses aretatud, kasvatatud ja tapetud maismaa metsimetajate ja metslindude, sealhulgas direktiivi 90/539/EMÜ artikli 2 lõikes 1 viidatud liikide kõik osad, mis on kõlblikud inimeste toiduks;
3. *tehistingimustes peetavad ulukid* — maismaaimetajad või linnud, keda ei peeta koduloomadeks või -lindudeks ja kellele ei ole viidatud direktiivi 64/433/EMÜ artikli 1 lõikes 1 või nõukogu direktiivi 71/118/EMÜ artiklis 1, kuid keda peetakse nagu koduloomi või -linde. Metsimetajaid, kes elavad tarastatud territooriumil vabaduses sarnaselt jahilukitega, ei arvata siiski tehistingimustes peetavate ulukite hulka;
4. *tootjariik* — liikmesriik, mille territooriumil tootmisettevõtte asub.

II PEATÜKK

Küülikuliha tootmisele ja turuleviimisele kohaldatavad eeskirjad

Artikkel 3

1. Liikmesriigid jälgivad, et küülikuliha:
 - a) hangitakse ettevõttest, mis vastab direktiivi 71/118/EMÜ üldtingimustele ja on heaks kiidetud käesoleva peatüki sätete kohaldamiseks kooskõlas artikliga 14;
 - b) on pärit loomadelt põllumajandusettevõtetest või aladelt, kus ei ole kehtestatud keelde veterinaarkontrolli tõttu;
 - c) on pärit loomadelt, kes on läbinud riikliku veterinaararsti või abipersonali poolt teostatud tapaeelse kontrolli kooskõlas direktiivi 71/118/EMÜ artikliga 4, selline kontroll on olnud

kooskõlas käesoleva direktiivi I lisa I peatükiga, ning kõnealuseid loomi on pärast sellist kontrolli peetud tapmiseks kõlblikuks;

- d) on töödeldud rahuldavate hügieeninõuete kohaselt, mis sarnanevad direktiivi 71/118/EMÜ I lisa V peatükis sätestatud nõuetele, välja arvatud punktides 28a ja 28b esitatud nõuete osas;

- e) on läbinud kooskõlas käesoleva direktiivi I lisa II peatükiga tapajärgse kontrolli, mille on teostanud riiklik veterinaararst või vastavalt direktiivile 71/118/EMÜ abilised, ning ei ole ilmnunud mingeid muutusi, välja arvatud veidi enne tapmist esinenud traumaatilised vigastused või lokaalsed väärnoodustised või muutused, tingimusel et on kindlaks tehtud, vajaduse korral asjakohaste laboratoorsete katsetega, et need ei muuda rümpa või rupsi inimeste toiduks kõlbmatuks või inimeste tervisele ohtlikuks;

- f) omab tervisemarki kooskõlas käesoleva direktiivi I lisa III peatükiga.

Vajaduse korral võib võtta vastu otsuse muuta või täiendada eespool nimetatud peatüki sätteid artiklis 20 sätestatud korras, et võtta arvesse eelkõige esitamise erinevaid vorme, tingimusel et need vastavad kehtivatele hügieeninõuetele; eriti ja erandina nimetatud peatükist määratakse kõnealuse korraga — enne 1. jaanuari 1992 esimest korda — tingimused, mille kohaselt võib lubada rümpade, rümpade osade või rupsi, mida ei ole märgistatud kooskõlas mainitud peatüki 11.3 jao punktiga a, märgistamise suurtes pakendites;

- g) ladustatakse kooskõlas käesoleva direktiivi I lisa IV peatükiga pärast tapajärgset kontrolli rahuldavates hügieenitingimustes ettevõtetest, mis on heaks kiidetud kooskõlas artikliga 14 või ladudes, mis on heaks kiidetud kooskõlas ühenduse eeskirjadega;

- h) on transporditud rahuldavates hügieenitingimustes kooskõlas käesoleva direktiivi I lisa V peatükiga;

- i) rümpade või konditustatud liha osade puhul on liha samuti saadud tingimustes, mis sarnanevad direktiivi 71/118/EMÜ artiklis 3 sätestatud tingimustele, ettevõtetest, mis on sel eesmärgil eraldi heaks kiidetud kooskõlas käesoleva direktiivi artikliga 14.

2. Iga liikmesriik tagab samuti, et teise liikmesriigi territooriumile saadetud värske küülikulihaga oleks kaasas veterinaarsertifikaat selle transportimisel sihtriiki.

Veterinaarsertifikaadi, mis peab olema kaasas värske küülikulihaga selle transportimisel kaubaajale, peab olema väljastanud

riiklik veterinaararst pealelaadimise hetkel. Veterinaarsertifikaat peab vastama esitusel ja kontekstilt II lisas esitatud näidisele; see peab olema koostatud vähemalt sihtriigi keeles või keeltes ning peab sisaldama kõnealuses lisas esitatud näidises sätestatud andmeid.

Artikkel 4

1. Erandina artiklist 3 võivad liikmesriigid lubada:

- a) küülikuliha otsetarnet väiketootja poolt üksikisikule oma tarbeks;
- b) värske küülikuliha tarnet väikestes kogustes talupidajate poolt, kes toodavad küülikuid väikestes kogustes:
 - kas otse lõpptarbijale nendel kohalikel turgudel, mis asuvad kõige lähemal nende põllumajandusettevõtetele,
 - või jaemüüjale eesmärgiga teostada otsemüüki lõpptarbijale, tingimusel et jaemüüja teostab oma majandustegevust samas asukohas kui tootja või selle läheduses.

Mainitud võimalikus erandis ei ole arvestatud rändkaubandust, postimüüki ja jaemüüja puhul müüki turul.

2. Liikmesriigid rakendavad meetmeid, mis on vajalikud, et tagada lõikes 1 sätestatud toimingute veterinaarkontroll ja võtta vastu eeskirjad, mis võimaldaksid teha kindlaks põllumajandusettevõtte, kust kõnealune liha pärineb.

3. Artiklis 20 sätestatud korras võib komisjon võtta vastu üksikasjalikud eeskirjad käesoleva artikli rakendamiseks ja eriti, liikmesriigi taotluse korral, määrata kindlaks ülemised piirtasemed kogustele, mida on lubatud tarnida vastavalt lõikele 1.

III PEATÜKK

Tehistingimustes peetavate ulukite tootmisele ja turuleviimisele kohaldatavad eeskirjad

Artikkel 5

Liikmesriigid tagavad, et tehistingimustes peetavate ulukite liha ühendusesisene kaubandus allub:

- a) tehistingimustes peetavate jahilindude korral, nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiivi 91/494/EMÜ (loomatervishoiu

nõuete kohta värske linnuliha ühendusesisese kaubanduse ning kolmandatest riikidest importimise puhul) ⁽¹⁾ nõuetele;

- b) tehistingimustes peetavate ulukite teiste liikide puhul, nõukogu 12. detsembri 1972. aasta direktiivi 72/461/EMÜ (värske liha ühendusesisest kaubandust mõjutavate tervishoiuprobleemide kohta), ⁽²⁾ viimati muudetud direktiiviga 89/662/EMÜ, nõuetele.

Artikkel 6

1. Tehistingimustes peetavate ulukite liha, mis on saadud sõraliselt maismaa metsimetajatelt, vastab direktiivi 64/433/EMÜ artiklis 3 ja artikli 5 punktides b–k viidatud asjakohastele tingimustele, tingimusel et päritolukari läbib regulaarse veterinaarkontrolli ja tema suhtes ei kuulu kohaldamisele mingeid piiranguid pärast artikli 11 kohaselt teostatud ülevaatus ega tulenevalt veterinaarkontrollist. Kõnealuse kontrolli üksikasjalikud eeskirjad sätestatakse artiklis 20 sätestatud korras.

Kõnealuseid loomi töödeldakse muudel aegadel kui veiseid, sigu, lambaid ja kitsi.

Nimetatud lihaga kaasasolev veterinaarsertifikaat peab vastama käesoleva direktiivi IV lisas esitatud näidisele.

Tehistingimustes peetavatelt metssigadelt või muudelt keeritsusside infestatsiooni suhtes tundlikelt liikidelt pärinev liha kuulub digestioonimeetodil teostatavale kontrollile kooskõlas nõukogu 21. detsembri 1976. aasta direktiiviga 77/96/EMÜ (keeritsusside (*Trichinella spiralis*) kontrolli kohta värske kodusea impordil kolmandatest riikidest) ⁽³⁾, viimati muudetud direktiiviga 89/321/EMÜ ⁽⁴⁾.

2. Olenemata lõikest 1, võib ametiasutus lubada tehistingimustes peetavate ulukite tapmist päritolu kohas, kui transportimine ei ole võimalik, et vältida käitleja riski või kaitsta loomade heaolu. Mainitud loa võib anda, tingimusel et:

- kari läbib regulaarse veterinaarkontrolli ja tema suhtes ei kuulu kohaldamisele mingeid piiranguid pärast artikli 12 kohaselt teostatud ülevaatus ega tulenevalt veterinaarkontrollist,
- taotlus on esitatud loomade omaniku poolt,
- ametiasutust on eelnevalt teavitatud loomade tapmise kuupäevast,
- põllumajandusettevõttel on metsloomade ülevaatamise keskus, kus saab teostada tapmiseks ettenähtud loomade rühma tapaeelset ülevaatus,

⁽¹⁾ EÜT L 268, 24.9.1991, lk 35.

⁽²⁾ EÜT L 302, 31.12.1972, lk 24.

⁽³⁾ EÜT L 26, 31.1.1977, lk 67.

⁽⁴⁾ EÜT L 133, 17.5.1989, lk 33.

- põllumajandusettevõtte on ruumid, mis on sobilikud loomade tapmiseks, torkamiseks ja veretustamiseks,
- tapmisele torkamise ja veretustamise kaudu eelneb tuimestus, mis peab toimuma direktiivis 74/577/EMÜ⁽¹⁾ sätestatud tingimuste alusel; veterinaarteenistus võib lubada mahalaskmist vaid erijuhtudel,
- tapetud ja veretustatud loomad riputatakse üles niipea kui võimalik pärast tapmist ja nad transporditakse rahuldavates hügieenitingimustes tapamajja, mis on heaks kiidetud kooskõlas direktiiviga 66/433/EMÜ. Kui kasvatamiskohas tapetud ulukit ei ole võimalik tunni jooksul viia tapamajja, mis on heaks kiidetud kooskõlas direktiivi 64/433/EMÜ artikliga 8, tuleb see transportida konteineris või transpordivahendis, kus ümbritseva õhu temperatuur säilib 0 °C ja 4 °C vahel. Siseelundite eemaldamine peab toimuma mitte hiljem kui kolm tundi pärast tuimestamist,
- transportimisel tapamajja on tapetud loomadega kaasas veterinaarteenistuse poolt väljastatud tõend, mis kinnitab tapaeelse kontrolli soodsat tulemust, veretustamise õiget teostamist ja tapmise aega; mainitud tõend peab vastama III lisas esitatud näidisele.

3. Kuni siseturu jaoks reserveeritud lihale kohaldatavate tervishoiu eeskirjade vastuvõtmiseni võib tehistingimustes peetavate suurte ulukite tapmist ning lõikes 1 viidatud liha lõikamist ja ladustamist teostada, erandina lõikest 1, ettevõtetes, mis on riigi ametiasutuste poolt heaks kiidetud siseturu jaoks, tingimusel et mainitud liha ei lähe ühendusesisesse kaubandusse.

Artikkel 7

1. Sihtriigid võivad, lähtudes asutamislepingu üldsätetest, anda ühele või mitmele lähteriigile üldload või erijuhtumitele kohaldatavad load, mille alusel nad võivad lubada direktiivi 64/433/EMÜ artikli 5 punktis b ja punktides i–k viidatud värske liha toomist oma territooriumile.

Mainitud värsket liha võib saata üksnes kooskõlas direktiivi 64/433/EMÜ artikli 3 lõigetega 1 ja 3.

2. Kui sihtriik annab üldloa kooskõlas lõikega 1, teavitab ta sellest viivitamata teisi liikmesriike ja komisjoni.

3. Lähteriigid teevad kõik vajalikud korraldused tagamaks, et veterinaarsertifikaatides, mille näidis on esitatud IV lisas, mainitakse, et on kasutusele võetud üks lõikes 1 sätestatud variantidest.

Artikkel 8

Tehistingimustes peetavate jahilindude liha vastab direktiivi 71/118/EMÜ artiklis 3 viidatud tingimustele.

Tehistingimustes peetavate jahilindude lihaga, mis on mõeldud ühendusesiseseks kaubanduseks, on kaasas direktiivi 71/118/EMÜ artiklis 8 sätestatud veterinaarsertifikaat, mis vastab käesoleva direktiivi IV lisas esitatud näidisele.

Olenemata direktiivi 71/118/EMÜ I lisa V peatüki lõikest 23, kui vuttide ja tuvide korral kasutatav siseelundite eemaldamise tehnika ei võimalda siseelundite eemaldamise tehnika iga linnu sisikonna täielikku veterinaarkontrolli, võib mainitud kontrolli siiski teostada valimi osas, mis on vähemalt 5 % 500 linnust koosnevast partiist ja vastavas proportsioonis, kui on tegemist 500 linnust erineva partiiga, tingimusel et partiid on homogeensed oma olemuselt, kaalult ja päritolult.

Kui tulemused ei ole selgelt rahuldavad, kehtib sisikonna pistelise kontrolli alusel esitatud arvamus tapetud lindude kõlblikkusest inimtoiduks terve partii suhtes.

Artikkel 9

Olenemata artikli 8 esimesest lõigust, võivad liikmesriigid tehistingimustes peetavatelt jahilindudelt pärineva liha korral, mis on hangitud ja viidud turule liikmesriikide territooriumil, lähtudes asutamislepingu üldsätetest, lubada oma territooriumil asuvatele tapamajadele või lihalõikamishoonetele, mis tegelesid mainitud tegevusega enne käesoleva direktiivi teatavastegemise kuupäeva ja mis selgesõnaliselt seda nõuavad, erandi direktiivi 71/118/EMÜ I lisa V peatükis esitatud tapmise ja siseelundite eemaldamise sätetest, tehistingimustes peetavate jahilindude tootmise puhul, mille sisikond on osaliselt eemaldatud või ei ole eemaldatud.

Direktiivi 71/118/EMÜ I lisa X peatükis sätestatud tervisemärgi kasutamine on keelatud mainitud erandi kasutamise korral.

Artikkel 10

Artiklit 8 ei kohaldata tehistingimustes peetavate jahilindude lihale, mida üksikjuhtumitel nende tootja tarnib otse lõpptarbijale tema omatarbeks muul viisil kui rändkaubanduse, postimüügi või turul müümise kaudu.

Artiklis 20 sätestatud korras võib komisjon võtta vastu käesoleva artikli üksikasjalikud rakenduseeskirjad ja eriti, liikmesriigi taotluse korral, kehtestada koguste ülempiirid, mida võib tarnida vastavalt esimesele lõigule.

⁽¹⁾ EÜT L 316, 26.11.1974, lk 10.

IV PEATÜKK

Ühissätted

Artikkel 11

1. Liikmesriigid tagavad, et küülikute ja tehistingimustes peetavate ulukite tervise ülevaatus toimub nende territooriumil asuvas põllumajandusettevõtetes regulaarsete ajavahemike järel.

2. Selleks tehakse kesksele talitusele või organile ülesandeks koguda ja kasutada käesoleva direktiiviga kooskõlas teostatud veterinaarkontrolli tulemusi, mille puhul on diagnoositud inimestele või loomadele edasikanduvad haigused või jääkainete olemasolu üle lubatud tasemete.

3. Kui diagnoositakse lõikes 2 viidatud haigus või seisund, teatatakse konkreetse juhtumiga seotud ülevaatus tulemused niipea kui võimalik ametiasutusele, mis vastutab loomade päritolukarja järelevalve eest.

4. Olenevalt episootilisest olukorras, teostab ametiasutus spetsiifilise kontrolli tehistingimustes peetavate ulukite üle, et avastada direktiivi 82/894/EMÜ I lisas viidatud haiguste esinemine.

Kõnealuste haiguste esinemisest teatatakse komisjonile ja teistele liikmesriikidele kooskõlas mainitud direktiiviga.

Artikkel 12

1. Liikmesriigid täiendavad oma meetmete plaane jääkainete suhtes, millele on viidatud nõukogu 16. septembri 1986. aasta direktiivis 86/469/EMÜ (mis käsitleb jääkainete kontrolli loomades ja värskes lihas),⁽¹⁾ et kohaldada mainitud direktiivis sätestatud kontrolli küülikutele ja tehistingimustes peetavatele ulukitele ning samuti kontrollida jahilulukeid keskkonnas leiduvate saasteainete suhtes.

2. Võttes arvesse artikli 11 lõikes 4 viidatud kontrolli tulemusi, peavad liikmesriigid kehtestama piirangud kontrolliga hõlmatud põllumajandusettevõtetest või territooriumidelt pärineva ulukite liha kasutamisele.

3. Komisjon võtab vastu käesoleva artikli üksikasjalikud rakenduseeskirjad artiklis 20 sätestatud korras.

Artikkel 13

Küülikuliha või tehistingimustes peetavate jahilindude liha ei kasutata inимtoiduks, kui:

a) lihal leitakse üks I lisa punktis 9a loetletud puudustest;

b) liha pärineb loomadelt, kellele on manustatud aineid, mis tõenäoliselt muudavad liha ohtlikuks või kahjulikuks inimeste tervisele ja mille kohta on pärast veterinaaria teaduskomitee arvamust vastu võetud otsus artiklis 20 sätestatud korras. Kuni selle otsuseni jäävad kehtima siseriiklikud eeskirjad lubatud ainete kohta kooskõlas asutamislepingu üldsätetega;

c) ilma et see piiraks võimalikke ionisatsiooni valdkonnas kehtivaid ühenduse eeskirju, kui liha on töödeldud ioniseeriva või ultraviolettkiirgusega või kui seda on töödeldud säilimist pikendavate taimsete ensüümidega või muude ainetega, mis võiksid mõjutada liha organoleptilisi omadusi, või värvainetega, välja arvatud tervisemärgis kasutatavad värvained.

Artikkel 14

1. Iga liikmesriik koostab loetelu enda poolt heakskiidetud ettevõtetest, igal ettevõttel on veterinaarloa number. Liikmesriigid võivad anda heakskiidu küülikute ja tehistingimustes peetavate ulukite tapmise ja lõikamise ettevõtetele, mis on heaks kiidetud vastavalt direktiivile 71/118/EMÜ või direktiivile 64/433/EMÜ, tingimisel et mainitud ettevõtted on sisustatud küülikuliha ja/või tehistingimustes peetavate ulukite liha töötlemiseks ning mainitud toiminguid teostatakse vastavalt hügieeninõuetele. Liikmesriigid saadavad mainitud loetelu teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

2. Ükski liikmesriik ei anna heakskiitu ettevõttele, kui ei ole tagatud käesoleva direktiivi järgimine. Liikmesriigid võivad heakskiidu tagasi võtta, kui selle andmise tingimusi enam ei täideta.

3. Kui kontroll on teostatud kooskõlas artikliga 16, võtab asjaomane liikmesriik arvesse sellest tulenevad järeldused. Teisi liikmesriike ja komisjoni teavitatakse heakskiidu tagasivõtmisest.

4. Kontrolli ja järelevalvet heakskiidetud ettevõtete üle teostatakse riikliku veterinaararsti vastutusel, keda võib vaid üksnes oluliste ülesannete puhul aidata selleks eriettevalmistuse saanud personal, ilma et see piiraks abilistele direktiivi 71/118/EMÜ kohaselt üleantud ülesandeid. Riiklikul veterinaararstil peab alati olema vaba juurdepääs ettevõtete kõikidele osadele, et tagada käesoleva direktiivi täitmine.

Mainitud abi suhtes kohaldatavad eeskirjad määratakse artiklis 20 sätestatud korras.

Artikkel 15

Niivõrd kui see on vajalik käesoleva direktiivi ühetaoliseks rakendamiseks, võivad komisjoni veterinaareksperdid teostada

⁽¹⁾ EÜT L 275, 26.9.1986, lk 36.

kohapealset kontrolli koostöös liikmesriikide pädevate asutustega; nad võivad kontrollida, kas heakskiidetud ettevõtteid vastavad tegelikult käesolevale direktiivile. Komisjon teavitab liikmesriike kontrolli tulemustest.

Liikmesriik, mille territooriumil kontroll teostatakse, osutab kogu vajalikku abi oma ülesandeid täitvatele ekspertidele.

Käesoleva artikli rakendamise üldsätted määratakse kindlaks artiklis 20 sätestatud korras.

Artikkel 16

1. Nõukogu direktiivis 89/662/EMÜ (mis käsitleb veterinaarkontrolli ühendusesiseses kaubanduses, pidades silmas siseturu väljakujundamist) sätestatud eeskirju kohaldatakse eriti sihtriigi poolt teostatava kontrolli organiseerimisele ja järelemeetmetele ning kaitsemeetmetele, mis kuuluvad rakendamisele seoses küüliku- ja ulukiliha tootmist ja turustamist mõjutavate tervishoiuprobleemidega ühenduse territooriumil.

2. Direktiivi 89/662/EMÜ muudetakse järgmiselt:

a) A lisa lõppu tuleks lisada järgmine:

“— nõukogu 27. novembri 1990. aasta direktiiv 91/495/EMÜ küülikuliha ja tehistingimustes peetavate ulukite liha tootmist ja turuleviimist mõjutavate terviseohutuse ja loomatervishoiu probleemide kohta. (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 41.) (Välja arvatud kolmandatest riikidest imporditav küülikuliha ja tehistingimustes peetavate ulukite liha.);”

(b) B lisa asendatakse taane “küüliku ja uluki liha” taandega “ja-hiuluki liha”.

Artikkel 17

Kuni kolmandatest riikidest pärineva küüliku- ja ulukiliha importi käsitlevate õigusaktide rakendamiseni kohaldavad liikmesriigid mainitud impordile õigusakte, mis on vähemalt samaväärsed käesoleva direktiivi sätetega.

Kuid kuni mainitud õigusaktide rakendamiseni tagavad liikmesriigid, et kolmandatest riikidest pärineva impordi suhtes jäävad kehtima direktiivi 89/662/EMÜ artikli 6 lõike 1 punkti b kolmandas lõigus sätestatud eeskirjad ning samuti, et:

i) värske küülikuliha ja tehistingimustes peetavate ulukite värske liha ei või mitte mingitel asjaoludel kanda direktiivi 71/118/EMÜ I lisa X peatükis viidatud riiklikku tervisemärki

ning lõikamise ja konditustamise puhul tuleb seda töödelda kooskõlas mainitud direktiivi artikli 3 lõike 1 punktiga B;

ii) trihhinoosi suhtes tundlikelt liikidelt pärinev liha allutatakse digestioonimeetodil teostavale kontrollile kooskõlas direktiiviga 77/96/EMÜ.

V PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 18

Käesolev direktiiv ei mõjuta metsloomade kaitseks vastuvõetud ühenduse eeskirju.

Artikkel 19

Käesoleva direktiivi lisasid muudab nõukogu, kes tegutseb kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku alusel eriti selleks, et viia need kooskõlla tehnoloogilise arenguga.

Artikkel 20

1. Kui tuleb järgida käesolevas artiklis sätestatud korda, suunab eesistuja kas omal algatusel või liikmesriigi nõudmisel asjakohased küsimused viivitamata alalisele veterinaarkomiteele (edaspidi “komitee”), mis on asutatud vastavalt otsusele 68/361/EMÜ ⁽¹⁾.

2. Komisjoni esindaja esitab komiteele võetavate meetmete eelnõu. Tähtaja jooksul, mille vastavalt küsimuse kiireloomulisusele võib määrata eesistuja, esitab komitee eelnõu kohta oma arvamuse. Arvamus esitatakse sellise häälteenamusega, nagu on sätestatud asutamislepingu artikli 148 lõikes 2 nõukogu otsuste vastuvõtmiseks komisjoni ettepaneku põhjal. Liikmesriikide esindajate hääli komitees arvestatakse kõnealuses artiklis sätestatud viisil. Eesistuja ei hääleta.

3. Kui kavandatavad meetmed on kooskõlas komitee arvamusega, võtab komisjon need vastu.

4. Kui kavandatavad meetmed ei ole komitee arvamusega kooskõlas või kui komitee ei esita oma arvamust, esitab komisjon võetavate meetmete kohta viivitamata ettepaneku nõukogule.

Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

Kui nõukogu ei ole otsust teinud kolme kuu jooksul alates nõukogu poole pöördumisest, peab komisjon ettepanud meetmed

⁽¹⁾ EÜT L 255, 18.10.1968, lk 23.

vastu võtma ja viivitamata rakendama, välja arvatud juhul, kui nõukogu on lihthäälteenamusega otsustanud nimetatud meetmete vastu.

Artikkel 21

Kuni ühenduse tervishoiu ja veterinaarkontrolli eeskirjade vastuvõtmiseni jahiulukite liha tootmise ja turustamise kohta, mis tuleb vastu võtta hiljemalt 31. märtsil 1991, kohaldatakse inimtoiduks kõlblikule jahiulukite lihale direktiivi 89/662/EMÜ artikli 3 lõike 3, artikli 4 lõike 1 teise lõigu teise taande ja artikli 5 lõike 2 eeskirju.

Artikkel 22

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt 1. jaanuaril 1993. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näeb ette liikmesriik.

Artikkel 23

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 27. november 1990

Nõukogu nimel
eesistuja

V. SACCOMANDI

LISA

I PEATÜKK

Küülikute tapaeelne veterinaarkontroll

1. Loomad peavad läbima tapaeelse kontrolli enne tapmist. Reeglina tuleb selline tapaeelne kontroll teostada põllumajandusettevõttes enne pealeaadimist.
 - a) Kui tapaeelne kontroll on teostatud päritoluettevõttes, võidakse kohaldada tapamajas tapaeelset kontrolli transportimisel saadud vigastuste avastamiseks, kui küülikuid on kontrollitud päritoluettevõttes eelneva 24 tunni jooksul ja nad leiti olevat terved. Lisaks tuleb tõendada küülikute identsust nende saabumisel tapamajja.

Kui tapaeelset kontrolli päritoluettevõttes ja tapamajas ei teosta sama riiklik veterinaararst, peab loomadega olema kaasas veterinaarsertifikaat, milles esitatakse III lisas nõutavad üksikasjad.
 - b) Kui tapaeelset kontrolli ei teostata päritoluettevõttes, peavad tapmiseks määratud küülikud läbima tapaeelse kontrolli 24 tunni jooksul pärast saabumist tapamajja. Kontrolli tuleb korrata vahetult enne tapmist, kui üle 24 tunni on möödunud tapaeelsest kontrollist.

Tapamaja operaator või tema agent peavad aitama kaasa toimingutele tapaeelse veterinaarkontrolli ja eelkõige vajalikuks peetava käitlemise teostamiseks.

Tapmiseks saadatud iga loom või loomade partii tuleb identifitseerida, et võimaldada pädeval asutusel määrata kindlaks selle päritolu.
2. Tapaeelset kontrolli peab teostama riiklik veterinaararst kooskõlas ametialaste eeskirjadega sobivates valgustustingimustes.
3. Kontrolliga peab kindlaks määrama:
 - a) kas loomad kannatavad inimestele või loomadele edasikanduvate haiguste all, kas neil esineb haigustunnuseid või kas nende üldseisund on selline, mis viitab haiguse esinemise võimalikkusele;
 - b) kas neil esineb nende üldseisundit mõjutavaid haigustunnuseid või häireid, mis võivad muuta liha inimtoiduks kõlbmatuks.
4. Loomi ei või tappa inimtoiduks, kui on kindlaks tehtud, et nad kannatavad punktis 3 viidatud seisundi all.
5. Punktis 4 viidatud loomi võib tappa eraldi või pärast kõikide teiste küülikute tapmist ja nende liha hügieenilist kõrvaldamist.

II PEATÜKK

Küülikute tapajärgne veterinaarkontroll

6. Tapetud küülikuid peab kontrollima kohe pärast tapmist.
7. Tapajärgset kontrolli peab teostama sobivates valgustustingimustes.
8. Tapajärgne veterinaarkontroll peab hõlmama järgmist:
 - a) tapetud loomade visuaalne kontroll;
 - b) muutuse läbinud kopsude, maksa, põrna, neerude ja rümba osade kompleks ja vajaduse korral lõhkilõikamine;
 - c) konsistentsi, värvi, lõhna ja, kui see on asjakohane, maitse normist kõrvalekaldumise uurimine;
 - d) vajaduse korral laboratoorne kontroll.

9. a) Küülikud loetakse täielikult inimtoiduks kõlbmatuks, kui surmajärgse kontrolli tulemusena on avastatud järgmised asjaolud:
- inimestele või loomadele edasikanduvad haigused,
 - halvloomulised või arvukad kasvajakasv; arvukad mädanikud,
 - ulatuslik parasiitinfestatsioon nahaaluses koes või lihaskoes,
 - keelatud ainete jääkainete või lubatud ühenduse tasemeid ületavate jääkainete, sealhulgas farmakoloogilise mõjuga ainete olemasolu,
 - mürgistus,
 - ulatuslikud vigastused või ulatuslik vere või seerumi imendumine,
 - üldnormist kõrvalekaldumine värvi, lõhna või maitse osas,
 - üldnormist kõrvalekaldumine konsistentsi, eriti tursete või tõsise kõhnumise korral.
- b) Tapetud loomade osad, mille puhul ilmnevad ülejäänud liha tervist mittemõjutavad lokaalsed vigastused või saastumised, kuulutatakse inimtoiduks kõlbmatuks.
- c) Tapaeelse ja tapajärgse veterinaarkontrolli tulemuste üle peab arvestust riiklik veterinaararst ja punktis 3 viidatud haiguste või jääkainete leidmise korral teatatakse sellest loomade päritolukarja järelevalve eest vastutavatele ametliku talituse organitele, samuti kõnealuse karja eest vastutavale isikule.

III PEATÜKK

Tervisemärk

10. Tervisemärk tuleb teha riikliku veterinaararsti vastutusel, kellel on selleks:
- a) vahendid tervismärgistuse tegemiseks lihale, mis tuleb üle anda abipersonalile üksnes märgistamise toimumise tegelikul ajal ja selleks vajalikuks ajavahemikuks;
 - b) etiketid ja pakendid, kui neil juba on üks punktis 11 viidatud märkidest või pitseritest. Need etiketid, pakendid ja pitsatid tuleb vajalikus koguses üle anda abipersonalile ajal, millal neid on vaja kasutada.
11. 1. Tervisemärk koosneb järgmisest:
- a) — ülemises osas, lähetajariigi nime esisuurtäht või -tähed:
B, D, DK, EL, ESP, F, IRL, I, L, NL, P, UK,
— keskel, tapamaja või, kui see on asjakohane, lihalõikamishoone veterinaarloa number,
— alumises osas, üks järgmistest algustähtede kombinatsioonidest:
CEE, EEG, EWG, EØF, EEC või EOK,
tähed ja numbrid peavad olema 0,2 cm kõrged või
 - b) ovaal, mis sisaldab punktis a loetletud andmeid; tähed peavad olema 0,8 cm kõrgused ja numbrid 1,1 cm kõrgused.
2. Märgistuseks kasutatav materjal peab vastama kõikidele hügieeninõuetele ja punktis 1 viidatud andmed peavad olema sellel näha täiesti loetavas vormis.
3. a) Punktis 1 a viidatud tervisemärk peab olema tehtud:
- pakendamata rümpadele pitsatiga, mis sisaldab punkti 1 alapunktis a loetletud andmeid,
 - pakendil või nähtavalt selle all või pakendatud rümpade muul pakendil,
 - pakendil või nähtavalt selle all või väikeste kogustena pakitud rümpade osade või rupsi muul pakendil;
- b) Punkti 1 alapunktis b viidatud tervisemärk peab olema tehtud suurele pakendile.

4. Kui tervisemärk on ümbrisel või pakendil kooskõlas punktiga 3:
- tuleb see peale kanda nii, et see hävineb ümbrise või pakendi avamisel või
 - ümbris või pakend tuleb pitseerida nii, et seda ei ole võimalik uuesti kasutada pärast avamist.

IV PEATÜKK

Ladustamine

12. Pärast tapajärgset kontrolli peab küülikuliha jahutama või külmutama ning hoidma temperatuuril, mis ei tohi kunagi ületada -4°C jahutamise korral või -12°C külmutamise korral.

V PEATÜKK

Transport

13. Küülikuliha tuleb lähetada nii, et transpordi ajal oleks see kaitstud mis tahes asjaolude eest, mis võivad põhjustada selle saastumist või mõjutada seda ebasoodsalt, lähtudes transpordi kestvusest ja tingimustest ning kasutatavatest transpordivahenditest. Eriti on oluline, et mainitud transpordiks kasutatavad sõidukid oleksid sisustatud nii, et punktis 12 sätestatud temperatuuride mitteületamine oleks tagatud.
-

II LISA

NÄIDIS

TERVISEOHUTUSE CERTIFIKAAT

EMÜ liikmesriiki tarnimiseks ettenähtud värske küülikuliha kohta ⁽¹⁾Eksportiv riik: Nr: ⁽²⁾

Ministeerium:

Pädev talitus:

Viide: ⁽²⁾

I. Liha identifitseerimine

Liha:
(loomaliik)

Raietükkide laad:

Pakendi laad:

Pakkeüksuste arv:

Netomass:

II. Liha päritolu

Tapamaja(de) aadress(id) ja veterinaarloomade number (numbrid): ⁽⁴⁾
.....Heakskiidetud lihalõikamishoone(te) aadress(id) ja veterinaarloomade number (numbrid): ⁽⁴⁾
.....

III. Liha sihtkoht

Liha saadetakse
.....
(laadimiskoht).....
(sihtriik ja sihtkoht)transpordivahend: ⁽³⁾Kaubasaatja nimi ja aadress:
.....Kaubasaaja nimi ja aadress:
.....⁽¹⁾ Värske küülikuliha, mida ei ole töödeldud selle säilimise tagamiseks; jahutatud või külmutatud küülikuliha loetakse siiski värskeks lihaks.⁽²⁾ Täitmine ei ole kohustuslik.⁽³⁾ Raudteevagunite ja veoautode puhul märgitakse registreerimisnumber, lennukite puhul lennunumber ja laevade puhul nimi.⁽⁴⁾ Mittevajalik välja jätta.

IV. Terviseohutuse kinnitus

Mina, allakirjutanu, riiklik veterinaararst, kinnitan, et:

(a) — eespool kirjeldatud küülikuliha, ⁽⁴⁾

— eespool kirjeldatud liha pakend ⁽⁴⁾

kannab märki, mis tõendab, et:

— liha pärineb heakskiidetud tapamajades tapetud loomadelt, ⁽⁴⁾

— liha on lõigatud heakskiidetud lihalõikamishoones ⁽⁴⁾

(b) antud liha on tunnistatud inimtoiduks kõlblikuks pärast veterinaarkontrolli, mis teostati kooskõlas nõukogu 27. novembri 1990. aasta direktiiviga 90/495/EMÜ, mis käsitleb küülikuliha ja tehistingimustes peetavate ulukite liha tootmist ja turuleviimist mõjutavate terviseohutuse ja loomatervishoiu probleeme;

(c) transpordivahendid või konteinerid ja antud kaubasaadetise laadimise tingimused vastavad nimetatud direktiivis sätestatud hügieeninõuetele.

(koht) (kuupäev)

.....
(riikliku veterinaararsti allkiri)

⁽⁴⁾ Mittevajalik välja jätta.

III LISA

NÄIDIS

VETERINAARSERTIFIKAAT

tehistingimustes peetavate küülikute või ulukite ⁽¹⁾ kohta nende transportimisel põllumajandusettevõttest tapamajja

Pädev talitus: Nr: ⁽²⁾

I. Loomade identifitseerimine

Loomaliik:

Loomade arv:

Identifitseerimismärk:

II. Loomade päritolu

Päritoluettevõtte aadress:

.....

III. Loomade sihtkoht

Loomad saadetakse järgmisesse tapamajja:

.....

transpordivahend:

IV. Kinnitus

Mina, allakirjutanu, riiklik veterinaararst, kinnitan, et eespool kirjeldatud loomad on läbinud tapaeelse kontrolli eespool nimetatud põllumajandusettevõtte

..... (koht) (kuupäev) ja nad leiti olevat terved.

(koht) (kuupäev)

.....

(riikliku veterinaararsti allkiri)

⁽¹⁾ Direktiivi 90/495/EMÜ artikli 6 lõikes 3 sätestatud tingimuste kohaselt.

⁽²⁾ Täitmine ei ole kohustuslik.

IV LISA

NÄIDIS

VETERINAARSERTIFIKAAT

EMÜ liikmesriiki tarnimiseks ettenähtud tehistingimustes peetavate ulukite värsket liha kohta ⁽¹⁾Eksportiv riik: Nr: ⁽²⁾

Ministeerium:

Pädev talitus:

Viide: ⁽²⁾

I. Liha identifitseerimine

Liha:
(loomaliik)

Raietükkide laad:

Pakendi laad:

Pakkeüksuste arv:

Netomass:

II. Liha päritolu

Tapamaja(de) aadress(id) ja veterinaarloomade number (numbrid): ⁽⁴⁾
.....Heakskiidetud lihalõikamishoone(te) aadress(id) ja veterinaarloomade number (numbrid): ⁽⁴⁾
.....

III. Liha sihtkoht

Liha saadetakse
.....
(laadimiskoht).....
(sihtriik ja sihtkoht)transpordivahend: ⁽³⁾Kaubasaatja nimi ja aadress:;
.....Kaubasaaja nimi ja aadress:
.....⁽¹⁾ Tehistingimustes peetavate jahilindude ja tehistingimustes peetavate metsimatajate värsket liha, mida ei ole töödeldud selle säilimise tagamiseks; jahutatud või külmutatud liha loetakse siiski värsket liha.⁽²⁾ Täitmine ei ole kohustuslik.⁽³⁾ Raudteevagunite ja veoautode puhul märgitakse registreerimisnumber, lennukite puhul lennunumber ja laevade puhul nimi.⁽⁴⁾ Mittevajalik välja jätta.

IV. Terviseohutuse kinnitus

Mina, allakirjutanu, riiklik veterinaararst, kinnitan, et:

(a) — eespool kirjeldatud loomaliikide liha ⁽⁴⁾,

— eespool kirjeldatud liha pakend ⁽⁴⁾

kannab märki, mis tõendab, et:

— liha pärineb heakskiidetud tapamajades tapetud loomadelt ⁽⁴⁾,

— liha on lõigatud heakskiidetud lihalõikamishoonetes ⁽⁴⁾;

(b) antud liha on tunnistatud inimtoiduks kõlblikuks pärast veterinaarkontrolli, mis teostati kooskõlas:

— nõukogu 15. veebruari 1971. aasta direktiiviga 77/118/EMÜ (värske linnuliha kaubastamist mõjutavate tervishoiuprobleemide kohta) ⁽⁴⁾,

— nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiiviga 64/433/EMÜ (ühendusesisest värske liha kaubastamist mõjutavate tervishoiuprobleemide kohta) ⁽⁴⁾;

(c) transpordivahendid või konteinerid ja kaubasaadetise laadimise tingimused vastavad nimetatud direktiivis sätestatud hügieeninõuetele.

(koht), (kuupäev)

.....
(riikliku veterinaararsti allkiri)

⁽⁴⁾ Mittevajalik välja jätta.